ISSN 2078-4503. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2024. Випуск 78. С. 149–158
Visnyk of the Lviv University. Series Law. 2024. Issue 78. P. 149–158

АДМІНІСТРАТИВНЕ І ФІНАНСОВЕ ПРАВО

УДК 352

ПРАВОВИЙ СТАТУС ТА ПОВНОВАЖЕННЯ ПРЕФЕКТІВ У ФРАНЦІЇ

Степан Батюк

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: stepan123@ukr.net
ORCID ID: 0009-0008-6250-5211

Присвячено дослідженню правового статусу та повноважень префекта у П'ятій Французькій Республіці з моменту впровадження даної посади і до сьогодні. Проведено детальний аналіз першопричин, які викликали необхідність утворення даної посади, розглянуто історичні, соціальні та політичні аспекти, які вплинули на формування правового статусу, наділення певною категорією повноважень та окреслення зони відповідальності. Опрацьовано базові ідеї та концепції на яких префект реалізовує свої повноваження та здійснює управлінську діяльність. Розглянуто всі етапи реформування інституту префекта, а також системи реформування місцевих органів публічної адміністрації щодо проведення реформи децентралізації державного управління у Франції. Проаналізовано системи підготовки кадрів для даного інституту влади, окреслено всі переваги та враховано можливі недоліки даної навчальної системи. Також розглянуто підходи до відбору кадрів на посаду префекта. Здійснено аналіз процедури призначення префекта на посаді, а також перспективи та напрями для просування на різних ланках державної служби. Акцентовано, що стаття нині є актуальною, оскільки досвід Французької Республіки у сфері децентралізації державного управління останніх трьох десятиліть дасть можливість реалізувати всі позитивні аспекти в процесі проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні. Враховуючи те, що Французька Республіка надзвичайно близька за розмірами території до України й має однакову з нашою країною унітарну форму правління, дослідження досвіду політики децентралізації системи органів публічної влади має важливе значення для України щодо розпочатої у 2016 р. реформи децентралізації. Оскільки Україна є країною пострадянського простору, вона як і інші країни знаходиться в процесі реформування та вдосконалення своєї системи державного управління, зокрема й адміністративно-територіального. Тому, цілком логічно, що прикладом для побудови нової держави, яка базується на демократичних принципах, з використанням досвіду та напрацювань, успішної та однієї з провідних лідерів Європейського Союзу та глобального світу загалом, що володіє давніми правовими та управлінськими традиціями, зокрема у сфері адміністративно-територіального устрою та організації органів публічної влади та адміністрування, безумовно, було обрано Французьку Республіку.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, державна служба, децентралізація, реформа публічної адміністрації, державне управління.

DOI: http://dx.doi.org/10.30970/vla.2024.78.149

© Батюк С., 2024

Постановка проблеми. Франція є однією з головних країн-партнерів нашої держави, тому вивчення системи державного управління є привабливою ідеєю для України, а також використання французького досвіду з огляду на низку історичних паралелей, ментальних особливостей, географічних та адміністративно-територіальних ознак, а також подібність питань державного устрою. Інститут префекта є перспективною ідеєю для реалізації в Україні, що дозволить якісно удосконалити проєкт реформи децентралізації, яка триває у нашій державі з 2016 р.

Стан опрацювання цієї проблематики. При аналізуванні та пошуку оптимальних концепцій та прийняття ефективних рішень при проведенні адміністративної реформи, українська влада повинна проаналізувати і власний досвід в даній сфері, і напрацювання наших європейських партнерів, щоб мати змогу якомога швидше та ефективніше інтегрувати державну систему публічної адміністрації з європейською. Даний аналіз має значне пізнавальне, історико-теоретичне та практичне значення. Україна сьогодні перейняла багато ідей у Франції та продовжує вивчати питання проведення адміністративної реформи, використовуючи за основу саме французьку модель.

Метою статті є аналіз, визначення переваг та недоліків інституту префекта у Франції, з метою впровадження даного інституту в Україні щодо реалізації реформи децентралізації.

Франція є привабливою щодо вивчення досвіду, зважаючи на історичні паралелі особливостей ментальних, географічних та адміністративно-територіальних, а також подібність у питанні державного устрою. Крім того, Франція швидше за інші західноєвропейські країни закінчила систему централізації та формування професійної демократії, в якій державна влада відмежувалася від громадянського суспільства [1, с. 109].

Державний устрій Французької Республіки характеризується своєю унітарністю та поєднанням щодо управління місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, що так само є характерним для України. Оскільки у Франції рушієм реформування місцевих органів публічної адміністрації став саме інститут префекта, так і в Україні даний інститут допоможе в процесі формування потужної децентралізованої держави.

У Франції префект як інститут влади є основою публічної адміністрації. Вперше був представлений у 1799 р. Наполеоном Бонапартом. У державі була велика проблема, яка полягала у відсутності надійних органів влади, підпорядкованих їй, для ефективного контролю над своєю територією, ресурсами та населенням. Відомий американський науковець та політолог Джозеф Ла Паломбара (*La Palombara*), зазначив, що такі надійні органи влади мали здійснювати те, що він назвав як «функція проникнення», що обумовлює ефективний контроль держави над своєю територією [6, с. 6].

Префект у Франції, як інститут влади з моменту появи у 1799 р., виступав як офіційний представник центрального уряду в рамках суворої ієрархії: від центрального уряду до префекта на рівні кожного департаменту та від префектів до супрефектів. Префект одержав дуже широке коло владних повноважень і в питаннях загального управління, і в питаннях безпеки. Місцеве самоврядування розпочало відновлюватися та розвиватися, починаючи з початку Великої французької революції, але досягло вищого ступеня розвитку за часів Третьої Республіки у зв'язку зі зростанням парламентаризму. Одночасно з цим розвитком префект став наглядовим органом над органами місцевого самоврядування. Протягом цього періоду й до середини 1960-х рр. центральні органи державної влади, сформували систему

власних органів на місцях для виконання своїх завдань здебільшого на рівні департаменту. Взаємовідносини між префектами та місцевими органами центральних державних відомств становили найбільшу проблему щодо державного управління. У 1964 р. керівництво Франції прийняло рішення про утворення регіональних префектур та делегування відповідних повноважень, щодо контролю над керівниками місцевих органів центральних органів державної влади, на рівні департаменту та регіону. З прийняттям даного рішення, повноваження міністрів не могли бути делеговані керівникам відповідних місцевих органів виконавчої влади, ці повноваження одержував префект. Потім префект, зазвичай, делегує своє право підпису головам цих відомств, але зберігає за собою право відкликання їхніх рішень та прийняття їх самостійно [2, с. 85]. Таку систему державного управління вчені назвали «деконцентрація»: вона передбачала створення системи місцевих органів центральних державних відомств та делегування їх повноважень від міністрів до префектів. Проведення цієї реформи потребувало багато часу – вона відбувалася поетапно у 1982, 1997, 2004 та 2010 рр.

До проведеної реформи з децентралізації системи державного управління, яка була ініційована президентом Франції Франсуа Міттераном у 1982 р., префект став не тільки місцевим органом державної влади, а й володів усіма повноваженнями виконавчого органу ради департаменту, котра була виборним органом [3. с. 110]. Тому, можна дійти висновку, що префект поєднував повноваження керівника виконавчого органу місцевого самоврядування і представника уряду Франції. Префектура як структура, що знаходилася під прямим керівництвом префекта, відповідала за виконання державних функцій, таких як: державна безпека, охорона правопорядку, організація виборів та різних завдань місцевого рівня: громадські роботи за рішенням ради департаменту, соціальна допомога та ін. Існував також виконавчий комітет ради департаменту, завданням якого був контроль за виконанням префектом рішень ради департаменту, але, своєю чергою, рада не мала жодних власних виконавчих органів, оскільки повноваження виконавчого комітету ради департаменту обмежувалися лише наглядовими функціями. Ця модель була застосовувана при формуванні регіональних рад у 1972 р. У цьому разі префект регіону виступав як виконавчий орган регіональної ради. До 1940 р. існували також виборні ради округів - *Conseil d'arrondissement*, які володіли обмеженими повноваженнями в питаннях оподаткування. Після падіння Третьої Республіки у 1940 р., вони були ліквідовані і після закінчення Другої світової війни, було прийнято рішення їх не відновлювати.

Реформа децентралізації державного управління була органічним продовженням реформи, яка розпочата в 1964 р. та була пов’язана з передачею великої кількості повноважень від місцевих органів центральних державних відомств до органів місцевого самоврядування – рад департаментів та регіонів.

Основною відмінністю, яку започаткувала реформа децентралізації 1982 р., було розмежування повноважень органів місцевого самоврядування та префекта. Закон від 1982 р. визначив три принципи реформи:

– відсутність ієрархії рівнів органів місцевого самоврядування;

– право вільного адміністрування органів місцевого самоврядування, створення різних структур місцевих адміністрацій;

– фінансова компенсація щодо передачі делегованих повноважень місцевому самоврядуванню.

Було прийнято п’ять найважливіших рішень:

– нагляд за актами, який здійснювався префектом, *a-priori* був замінений на контроль *a-posteriori*;

– ради департаментів отримали свої виконавчі органи;

– на регіональному рівні було створено органи місцевого самоврядування [6, с. 8].

Регіональні ради стали обиратись на прямих виборах (у період з 1972 по 1982 рр., регіональні ради призначалися):

– держава передала місцевому самоврядуванню ряд делегованих повноважень;

– дотації з державного бюджету для територіальних громад стали загальними і розраховувались за формулою (а не індивідуальними), що залежали від волі окремих чиновників.

Відтоді повноваження щодо реалізації завдань ради департаменту або ради регіону були передані виконавчому органу відповідної ради [5, с. 413]. Префект залишився виконувати державні функції, виключно як представник уряду.

Після розмежування повноважень, префект став відповідати за дотримання закону та реалізацію політики уряду Французької Республіки. При реалізації державної політики на місцях, префект повинен співпрацювати та досягати домовленостей з органами місцевого самоврядування. Префект виконує функцію наглядового органу, при прийнятті рішень органами місцевого самоврядування у випадку порушення ними законодавства.

Що стосується самого префекта, то він виконує подвійну функцію. З одного боку, префект представляє державу на рівні регіону та департаменту і як такий, що відображає політичний вектор держави, в цьому випадку префект виступає як політичний орган. З іншого боку, його початковим та головним завданням визнано те, що він є вищим адміністративним органом, який наділений загальними функціями та повноваженнями. Отож префект вважався професійним державним службовцем. А втім, протягом довгого часу існували лише розрізнені положення щодо правового статусу префектів. Ситуація змінилася після Другої світової війни та створення Національної школи адміністрації (*Ecole Nationale d'Administration – ENA)*. З цього часу префекти призначались з числа супрефектів, супрефекти – з числа вищих державних службовців міністерства внутрішніх справ (*administrateurs civils*): спочатку вони виступали у ролі прикомандированих працівників, а вже потім отримували підтвердження своїх нових функцій. У 1964 р. були опубліковані перші повноцінні вимоги щодо кар'єрного шляху для префектів та супрефектів.

Через це, визначення «префект» сьогодні має два значення:

по-перше, це функція – вищий представник центрального уряду на рівні департаменту або регіону;

по-друге, це ранг/спеціалізація, що поділяється на декілька класів відповідно до посадових вимог.

Отож префект як член корпусу префектури, і будучи державним чиновником вищого рангу, може призначатися для здійснення різноманітних управлінських функцій: наприклад, головою державної корпорації, головою підрозділу міністерства, менеджером проєктів тощо. На посаду префекта департаменту або регіону вони призначаються указом президента Республіки за поданням ради міністрів Французької Республіки. Їхні посади визначаються урядом, який може призначити або звільнити префекта без попередження – *ad-nutum.* Префект звітує виключно перед прем'єр-міністром. Між префектом регіону та префектом департаменту немає чіткої ієрархії. Однак існує неписане правило: старший за званням – старший за віком. Префектом регіону здебільшого призначається особа, яка працювала

префектом департаменту, що відображає певну систему кар'єрного зростання за ієрархічною системою.

Інститут префектів у Франції має певну характерну особливість, яка притаманна саме французькій моделі, префект – професійний державний службовець, це не звичайний керівник, призначений з політичної доцільності через лояльність до певної політичної сили, хоча при призначенні у зв'язку з характером функцій може враховуватися політична лояльність до держави. Винятком може бути, побудована на основі французької, польська модель представництва уряду на місцях в особі, де воєводи насамперед є політичною фігурою. Однак і в даному випадку вимоги до професійної підготовки та управлінського досвіду зумовлюють такий політичний вибір.

Більшість префектів Франції є випускниками Національної школи адміністрації – ENA. ENA належить до категорії «вищих спеціалізованих навчальних закладів» (*ecoles d`application*), це спеціальні навчальні заклади, які здійснюють підготовку спеціалістів, які здобули повну вищу освіту. Навчання у таких навчальних закладах дозволяє отримувати преференції в кар'єрі, насамперед, на державній службі [4, с. 11].

ENA була створена у 1945 р. за ініціативи глави тимчасового уряду Французької Республіки генерала Шарля де Голя. Головним завданням цього навчального закладу, була підготовка кадрів для центральних органів державної влади. За весь період існування Національної школи адміністрації було підготовлено понад 6 000 французьких та 3 300 іноземних службовців.

Національна школа адміністрації у своїй діяльності має на меті дві головних цілі:

- рівність у доступі до державної служби вищого рівня;
- фахове навчання вищих державних службовців.

ENA не проводить навчальний процес у класичному стилі, слухачі одержують необхідні для них практичні навички, які є необхідними при виконанні своїх посадових обов'язків. У Національній школі адміністрації запроваджено дворічний вишкіл, який складається і з класичних наукових лекцій, і з практичної частини у різних організаціях та установах і державних, і корпоративних. Велику увагу приділяють проходження практики в європейських міжнародних структурах та організаціях. Щодо викладацького складу, то в цьому навчальному закладі немає постійного штату, кожний курс ведуть найкращі спеціалісти у своїй галузі і працюють за тимчасовим контрактом.

Щодо вимог до майбутніх абітурієнтів: готовність до постійних інновацій, мобільність, адаптація в умовах роботи вищих державних органів. Дані вимоги відображені в навчальних та практичних програмах Національної школи адміністрації. Національна школа адміністрації здійснює підготовку державних службовців у двох напрямах – цивільна адміністрація та дипломатична служба. Там проходить підготовка державних службовців органів вищої юстиції, таких як Державна рада та Рахунковий суд, членів корпусу контролю – Генеральна фінансова інспекція або Адміністрація публічних та соціальних справ, працівників адміністративних судів та регіональних рахункових палат. Префектів навчають у секторі цивільної адміністрації, але інколи, існують випадки призначення професійних дипломатів на посаду префекта [6, с. 12]. Для того, щоб особу призначили на вищі пости в корпусі цивільних адміністраторів – префекта, або корпусі дипломата – посла, необхідно будувати кар'єру протягом декількох років. Цей процес полягає в тому, що особа, яка претендує на посаду префекта, зазвичай, працює у структурі

територіального управління. Це може бути робота безпосередньо в префектурі – наприклад на посаді керівника апарату префекта, або у відокремлених структурах – наприклад супрефект округу.

Національна школа адміністрації – це елітарна установа, закінчення якої дозволяє увійти до складу вищого управлінського корпусу країни, тому відбір до цього навчального закладу дуже ретельний. Щороку відбираються до дворічного навчального циклу від 80 до 100 слухачів за трьома конкурсами:

– зовнішній конкурс (близько 50 %) – випускники вузів;

– внутрішній конкурс (близько 40 %) – службовці з щонайменше 4-річним стажем (зазвичай від 35 до 45 років, але вікових обмежень немає);

– «третій конкурс» (до 10 %) – приватні, виборні особи чи профспілкові діячі зі стажем щонайменше 8 років.

Навчання проходить протягом 24 місяців, з яких 11 місяців слухач перебуває на стажуванні: в структурах Європейського Союзу – 4 місяці, на державних підприємствах – 2 місяці, у різних органах державної влади та місцевого самоврядування – 5 місяців.

Основними формами практичних занять є:

– набуття нових навичок;

– робота над темою наукового дослідження;

– робота на посаді, яка потребує відповідальності (здебільшого на період відпустки постійних керівників підрозділів префектури).

Навчальний процес у Національній школі адміністрації проходить у різноманітних формах. Наприклад, це різні завдання колективного характеру, таке як підготовка звіту, що необхідно передати в міністерство. Під час проведення підготовки, абітурієнт одержує можливість відчути роботу в колективі, набути навички ведення переговорів та вирішення конфліктних ситуацій.

Однією з форм підготовки є моделювання різних ситуацій, наприклад підготовка до засідань уряду з різних питань. У цьому навчальному закладі також вивчають риторику, вчать правильної поведінки під час надання інтерв'ю або при проведенні урядових брифінгів. Національна школа адміністрації постійно розвиває, змінює та удосконалює свої навчальні програми та систему відбору абітурієнтів.

Оцінювання випускників ведеться протягом усього періоду навчання. Після 2 років навчання формується рейтинг слухачів, який допомагає визначити послідовність у виборі посад. Визначають 15 найкращих випускників, які мають право самостійно вибрати посаду серед запропонованих. Випускники Національної школи адміністрування зобов'язані відпрацювати на державній службі не менше 10 років, в іншому випадку змушені компенсувати державні витрати на навчання [6, с. 14].

Реформа децентралізації 1982 р. значно вплинула і на статус, і на престижність корпусу префектів. Але згодом стало очевидним те, що адміністративний корпус повинен бути доволі сильним та організованим, оскільки ця реформа породила нові завдання та функції для префектів, що є характерним для публічної адміністрації Франції.

Згідно зі законодавством, префект призначається та звільняється президентом Республіки з подання Кабінету Міністрів. У Франції традиційно, президент володіє доволі широкими повноваженнями, передбаченими в Конституції. Президент має право бути присутнім на засіданні уряду, у випадку, якщо президент та парламентська більшість є представниками однієї політичної партії, що буває доволі часто. Але перезавантаження політичної системи не надто впливає на призначення префектів. Приналежність президента до іншої політичної сили, ніяк не впливає на призначення префекта.

За координацію та взаємодію між префектами та місцевими органами публічної влади відповідає Дирекція модернізації та територіальних акцій і є структурним підрозділом Міністерства внутрішніх справ. Ця Дирекція нараховує 150 осіб чинного персоналу, які володіють категорією А і є випускниками Національної школи адміністрації. Керівниками цієї Дирекції є досвідчені префекти, які приймають рішення, використовуючи досвід та навички здобуті на посаді.

Алгоритм призначення префекта на посаду відбувається наступним чином. Коли з'являється вакансія, Дирекція модернізації та територіальних акцій пропонує декілька кандидатур, які є випускниками Національної школи адміністрації. Насамперед розглядаються кандидати, які займають посаду супрефекта або керівника відокремленого підрозділу префектури округу. Міністр внутрішніх справ проводить консультації з префектом регіону, де працює кандидат на посаду префекта департаменту. Традиційно префект регіону призначається із числа префектів департаменту. Хоча це не є обов'язковою умовою, посада префекта екстериторіальна. Прем'єр-міністр одержує декілька кандидатур, за пропозицією Міністра внутрішніх справ, та виносить обрану на засідання уряду. Президент підписує призначення на засіданні уряду. Інколи президент брав час на ознайомлення з кандидатурою у період, коли президент та уряд належать до різних політичних сил.

Префекта звільняють указом Президента за поданням уряду. Необхідно зазначити, що це відбувається без попередження префекта, і даний указ він оскаржити не може. Хоча в даному випадку у цьому немає потреби, оскільки префект одразу отримує нове призначення. Якщо префекта звільняють без надання іншої посади, він продовжує одержувати посадовий оклад префекта, що невигідно для держави [6, с. 17].

Третина членів корпусу префектів може призначатися урядом не з числа керівників префектури. На думку науковців, ця практика використовується для забезпечення кращої мобільності в межах державної служби. Цей тип призначення застосовується при призначенні в інші структури державної служби, але вони також здебільшого є випускниками Національної школи адміністрації. В певних випадках, на посаду префекта можуть призначатися люди з іншим досвідом роботи і не бути випускниками Національної школи адміністрації.

Жодних часових обмежень щодо перебування префекта на посаді не існує, хоча зазвичай їх призначають терміном на 2–3 роки. Віковий ценз станом на 2020 р. становить 67 років. Середній вік префекта департаменту – 48 років, префекта регіону – 62 роки.

Реформа децентралізації 1982 р. значно скоротила кількість функцій та повноважень префекта у зв'язку з передачею повноважень органам місцевого самоврядування. Головними завданнями префектів, як представників державної влади, є:

– забезпечення постійного представництва державної влади на підзвітній території;

– гарантування взаємодії у роботі між різними органами державної влади;

– нагляд за дотриманням законності в діяльності органів місцевого самоврядування;

– забезпечення дотримання прав громадян щодо публічних свобод;

– забезпечення захисту населення від ризиків природних стихій, техногенних катастроф та наслідків можливих конфліктів.

Усі функції префекта необхідно розділити на три категорії:

– загальне управління;

– нагляд за діяльністю органів місцевого самоврядування;

– безпека та захист населення.

Реформа повністю змінила управлінські функції префекта. У сфері наглядових функцій була значно зменшена у зв'язку зі скороченням можливих ризиків прийняття неправомірних рішень. Основною функцією префекта залишилася функція забезпечення безпеки.

Отже, одна з найбільш вдалих систем містить у собі такий важливий елемент, як формування територіальних офісів загальної юрисдикції. Проєкт децентралізації передбачає передачу функцій, повноважень та адміністративних ресурсів від місцевих державних адміністрацій до органів місцевого самоврядування. В цьому випадку місцеві підрозділи центральних органів державної влади втрачають свої виконавчі функції, їх простіше реорганізувати та приєднати до апарату представника центральної влади на місцях.

Основоположними функціями представника держави на місцях є безпека громадян, правоохоронна діяльність та цивільний захист. Щоб запобігти загрозам безпеці місцевого населення з боку екологічних катастроф або терористичних актах, необхідно зміцнити повноваження та централізувати ресурси в цій сфері.

Необхідно також провести паралелі між інститутом префекта, який існує в таких країнах, як Франція, Італія або Іспанія та, наприклад, у Німеччині. Різниця полягає в тому, що в першому випадку це професійні чиновники, в другому – політичні посадовці. Розглядаючи даний інститут, необхідно зазначити, що префект – це державний службовець вищого рівня, а не політичний призначенець. Він виступає гарантом дотримання законності і для центральної влади, і для громадян, і для органів місцевого самоврядування. Цей інститут відповідає за стабільність державного апарату, а також може виступати своєрідним третейським суддею при вирішенні спорів на місцевому рівні.

Послідовники ідеї централізації влади часто виступають за те, що на цьому етапі розвитку системи державного управління, місцеві керівники не володіють достатнім рівнем підготовки та управлінським досвідом. З одного боку, система виборності керівників виконавчих органів шляхом прямих виборів, хоч і є прогресивним кроком у бік демократії, але породжує проблему професійної некомпетентності осіб, котрі претендують на посаду. Це загрожує опинитися в ситуації, яка ускладнить роботу та взаємодію між різними місцевими органами публічної адміністрації. І саме в цьому випадку, таку ситуацію можна врівноважити і компенсувати існуванням системи префектур, де працюють професіональні кадрові державні службовці. Це дозволяє, з одного боку, уникнути напруги в соціумі, яке утворюється в результаті авторитарного керівництва, і можливих економічних лем, пов'язаних з некомпетентністю у сфері управління. Таке поєднання дозволяє позитивно вплинути на розвиток громад.

Децентралізація влади пов'язана з викликами нового часу та необхідністю проведення змін у зв'язку зі збільшенням інформаційних потоків, різноманітних соціальних зрушень. Як сказав експрезидент Франції Франсуа Міттеран при представленні проєкту реформи на засіданні ради міністрів 15 липня 1981 р., «Франція потребувала сильної влади і централізації для того, щоб створитись. Вона потребує децентралізованої влади, щоб не зруйнуватись». Ці слова актуальні і для сучасної України.

Список використаних джерел

1. Бабич О. М. Співвідношення централізації та децентралізації в системі державного управління. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 2. С. 109–112.
2. Маєв А. П. Децентралізація влади у Франції. Досвід України. *Теорії і практики державного управління.* 2012. № 4 (27). С. 85–88.

3. Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України. Центр політико-правових реформ. 2012. 212 с.
4. Пустовойт Л. А. Система державного управління Республіки Франція: досвід для України / за ред. Ковбасюка Ю.В. Київ : НАДУ, 2010. 56 с.
5. Савченко Б. Г. Адміністративно-територіальне реформування: досвід Франції. *Актуальні проблеми державного управління*. 2006. № 3. С. 410– 417.
6. Ганущак Ю. І., Чипиненко І. І. Префекти: уроки Франції для України. Київ : ІКЦ «Легальний статус», 2015. 44 с.

References

1. Babich, O. M. (2011). The ratio of centralization and decentralization in the state administration system. *Journal of the Kyiv University of Law*, *No. 2*, 109–112.
2. Maiev, A. P. (2012). Decentralization of power in France. Experience of Ukraine. *Theories and practices of public administration*, *No. 4 (27)*, 85–88.
3. Boryslavska, O. M., Zaverukha, I. B., Shkolyk, A. M. (2012). *Decentralization of public power: experience of European countries and prospects of Ukraine*. Center for Political and Legal Reforms.
4. Pustovoit, L. A. (2010). *The public administration system of the Republic of France: experience for Ukraine* / ed. by Yu.V. Kovbasyuk. Kyiv : NADU.
5. Savchenko, B. G. (2006). Administrative and territorial reform: the experience of France. *Actual problems of public administration*, *No. 3*, 410–417.
6. Hanushchak, Yu. I., Chipynenko, I. I. (2015). *Prefects: French lessons for Ukraine*. Kyiv : ICC «Legal Status».

LEGAL STATUS AND POWERS OF PREFECTS IN FRANCE

Stepan Batiuk

Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: stepan123@ukr.net
ORCID ID: 0009-0008-6250-5211

The article is devoted to the study of the legal status and powers of the prefect in the Fifth French Republic from the moment of the introduction of this position to the present day. A detailed analysis of the root causes that necessitated the creation of this position is conducted, as well as historical, social and political aspects that influenced the formation of the legal status, the granting of a certain category of powers and the delineation of the area of responsibility are considered. The basic ideas and concepts on which the prefect exercises his powers and performs management activities are worked out. All stages of reforming the prefect's institute, as well as the system of reforming local bodies of public administration in the plan of carrying out the reform of public administration decentralization in France, are considered. A study of the personnel training system for this government institute is conducted, all the advantages are analyzed and possible shortcomings of this educational system are taken into account. Approaches to the selection of personnel for the post of prefect are also considered. The procedure for appointing a prefect to the position, as well as the prospects and directions for promotion in various sections of the civil service, is analyzed. The article is currently relevant, as the experience of the French Republic in the field of decentralization of public administration over the past three decades will provide an

opportunity to implement all positive aspects in the process of administrative and territorial reform in Ukraine. Given that, the French Republic is extremely close in terms of territory to Ukraine and has the same unitary form of government as our state, consequently the study of the experience of the policy of decentralization of the system of public authorities is of great importance for Ukraine, in terms of the decentralization reform launched in 2014. Since Ukraine is a country of the post-Soviet space, it, like other countries, is in the process of reforming and improving its public administration system, including the administrative-territorial system. Therefore, it is quite logical that for building a new state, which is based on democratic principles, using experience and experience, is successful and one of the leading leaders of the European Union and the global world as a whole, which has long-standing legal and administrative traditions, including in the field administrative-territorial system and organization of public authorities and administration, the French Republic is singled out as an example.

Keywords: local self-government bodies, public service, decentralization, public administration reform, public administration.

Стаття: надійшла до редакції 12.04.2024
прийнята до друку 30.04.2024